

Роль дистанційного навчання у формуванні правосвідомості студентів.

Хлонь О.М. к. п. н., доцент кафедри психології КНТЕУ

Неповнолітня злочинність в Україні, як це не прикро стверджувати набула загрозливих форм. За даними лабораторії профілактики правопорушень серед неповнолітніх Інституту педагогіки АПН України кожного дня підлітки скоюють 104 злочини, у тому числі: одне вбивство або тяжке тілесне пошкодження, два-три розбійних напади, вісім пограбувань, двадцять шість крадіжок державного майна та 45 — особистого майна громадян і майже щодня — згвалтування. Дана проблематика не може залишатися осторонь наукових досліджень і повинна бути ретельно вивчена з метою вироблення реальних засобів протидії та попередження негативних явищ формування асоціальних тенденцій поведінки окремих представників підлітків та молоді. Як вказують результати дослідження детермінантами такої тенденції є інфантильне ставлення сучасного підлітка до пошуку місця в житті (78 %), набуття культурних навичок (73 %), здорового способу життя та свого здоров'я (47 %), [1., С.309]. Як бачимо, формування правової свідомості в контексті набуття культурних навичок тут перебуває на другому місці, а отже є досить важливою темою для суспільного обговорення. Саме тому, наукове висвітлення цього питання є важливим та актуальним. Без детального дослідження даного питання, як в юридичній, так і психологічній площині прийти до висновків, які б обумовили зміну ситуації на краще не видається можливим. Слід розглянути першопричини виникнення таких фактів, чинників неправомірної поведінки, надати їх пояснення та вказати на дієві заходи їх попередження та вироблення чіткої стратегії ефективного правового виховання підлітків та молоді.

Вивченню психологічних особливостей правосвідомої поведінки неповнолітніх та молоді присвятили свої роботи багато вчених серед яких можна відзначити таких класиків та сучасників як М.В. Костицький, І.П. Лановенко, Н.Ю. Максимова, А.Й. Міллер, В.М. Оржеховська, А.І. Селецький, С.А. Тарарухін, А.П. Тузов та ін. Окремих аспектів цієї проблематики торкалися у своїх працях Л.С. Виготський, А. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн, Б.Г. Ананьєв, В. Баженов, З. Зайцева, Р. Оганесян, М. Фетюхін, М. Фіцула. Відповідні наукові розробки стали передумовою комплексного розуміння даної проблематики в цілому. Відмітимо, що таке питання варто вивчати у взаємозв'язку розуміння таких понять, як правосвідомість, мораль, право, їх поєднання з психологічними особливостями розуміння відповідних категорій саме молоддю та психологією цього явища. Отже, в нашій роботі ми спиратимемося як на психологічний, так і на правовий аспект досліджуваної проблематики.

Галузь, яка тісно пов'язує основні знання та сентенції проблематики, що вивчається - юридична психологія є відносно молода і покликана досліджувати, перш за все, психологію правомірної поведінки, психологічні особливості недопущення злочинних дій, впливу соціальних заборон, громадської думки,

моралі, формування правослухняності осіб.

Свого часу практично всі автори підручників з юридичної психології, зокрема такі як В.Л. Васильєв, А.В. Дулов, А.Р. Ратінов, А.М. Столяренко, А.С. Сабуров, Ю.В. Чуфаровський та ін. торкалися питань психології права. Сучасні дослідники серед яких можна назвати В.В. Бедь, В.О. Коновалову, В.Ю. Шепітько, О.В. Юдіну розглядають правову психологію як галузь юридичної, яка вивчає психологічні аспекти правотворчості, правореалізації, психологічні закономірності і механізми правової соціалізації особистості, розвиток правосвідомості та правової культури. Функціонування права, його застосування і дотримання залежать від рівня правової свідомості, яка підпорядковується загальним закономірностям розвитку суспільної свідомості [2, С.50]. Згадані дослідження, об'єднує розуміння того, що ефективність профілактики залежить від глибоких знань психології дітей та підлітків, закономірностей розвитку особистості (нахилів, переконань, ідеалів, потреб тощо), а також проблем, пов'язаних із патологічними залежностями, девіантною поведінкою, мотивацією протиправних дій, виявленням тих внутрішніх механізмів, що спричиняють правопорушення [3, С. 367].

На підставі відповідних знань, ми можемо виробити дієві заходи спрямовані на виховний вплив на молоде покоління, яке зараз надзвичайно широко обізнане із сучасними технологіями та новаціями. У цьому руслі саме через сучасні гаджети та інші технічні засоби ми можемо здійснювати ефективний вплив на формування у них стійких мотиваційних устремлень суспільно-бажаного характеру. На допомогу нам приходять окремі види дистанційного навчання. Дистанційні курси, вебінари, ігрові он-лайн вправи можуть розкривати сутність та характеристики уявлень про природу права, юридичну психологію, мораль, правосвідомість тощо, в контексті вивчення правових наук або проходження он-лайн курсів із правової тематики.

Формування праворозуміння за допомогою таких ефективних способів виховання та перевиховання молодого покоління, сприятиме зміцненню його правосвідомості, що обумовить зменшення неповнолітньої злочинності та спонукатиме юнацтво, що вагається у виборі поведінки, бути більш уважними до дотримання законів та правопорядку та розуміти норми суспільнобажаної поведінки. Молодь здебільшого схильна до тенденцій максималізму та конформізму, саме тому якісно сформована суспільно-корисна думка, яка може бути доведена до молоді через різноманітні месенджери, при колективних обговореннях проблематик застосування права, а також знання про природу права засвоєні в рамках вивчення правових наук будуть суттєвим фактором протидії протиправної поведінки.

Молодь формує майбутнє країни і від її наступних дій залежить подальша стратегія розвитку на перспективу. Можна стверджувати, що освідченість молоді у правовій сфері, виховання в руслі дотримання прав та свобод людини і громадянина, патріотизму, високого морального та правового обов'язку може суттєво змінити ті негативні тенденції, які ми спостерігаємо в сучасному житті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Р.В. Суханов Кримінально-психологічні чинники злочинності неповнолітніх // Актуальні проблеми юридичної психології: Тези доповідей Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 29-30 вересня 2006 р.) / Ред. кол.: Є.М. Мойсеєв, В.М. Дзюба, О.М. Джужа та ін. – К.: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006. – С. 308-312
2. Діса О.В. Проблема формування правової свідомості майбутніх юристів // Філософські, методологічні та психологічні проблеми права [Текст]: тези доп. наук.-теорет. конф., Київ 26 січня 2008 р. / редкол.: Є.М. Моїсеєв, О.М. Джужа, М.В. Костицький [та ін.]; передмова О.М. Джужі. – К.: Київський національний університет внутрішніх справ, 2008. – С. 50-51
3. Н.П.Тарнавська Комунікативна компетентність вихователя приймальника-розподільника для неповнолітніх МВС України як складова профілактичної діяльності // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. Т.8. вип. 4. – К., 2006 – С. 366-372.